

“Bellek Atığı” Kavramının Cam Esere Yansıması *

Reflection of the Concept of “Memory Waste” on Glass Artwork

ÖZET

Atık, çevreye zarar veren, artık istenmeyen ve kullanım ömrünü tamamlamış her türlü madde olarak bilinmesinin ötesinde zihinsel ve duygusal olarak da farklı anlamlara gönderme yapmaktadır. İşlevinden yoksun bırakılan ama hatırdaki tutulan nesnelerin oluşturduğu yığın, bellek aracılığıyla birey ile iletişimini sürdürmektedir. Bir konteynır görevi gören bellek, zamanla biriken ve yer eden, dönüşürlemeden veya yok edilemeyen anı, duygu ve his durumlarını içerebilmektedir. Bu bağlamda geçmişten gelen, aile yadigarı ya da çocukluk döneminden beri kişinin kendisiyle büyüyen özel nesnelere birer atık vazifesi görerek kişilerde derin izler bırakabilirler. Atığa dönüşen bu nesnelere ve bunların hatırlatıcıları zihni meşgul eden "bellek atıkları" olarak nitelendirilebilecek özel bir alan oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında atıklar, fiziksel ve kavramsal olarak ele alınmıştır. İşlevini tamamlamış atık durumundaki nesnelere veya geçmişten gelen aile mirası nesnelere, “bellek atıkları” kavramı adı altında kurgulanarak camın özgün yapısıyla birleştirilmiştir. Cam eserlerin şekillenmesinde ise ele alınan atığın, bellekteki izlerini yansıtan bir teknik seçimi yapılmış ve cam modeller, camın içinde negatif boşlukların oluşturulduğu “İç Kalıp (Core Casting)” tekniği ile şekillendirilmiştir. Camın transparan özelliği sayesinde bu kurgular, bir taraftan konumlandırıldıkları camın içinde görünürken diğer taraftan da etrafına sınırlar koyan gizemli bir duruş sergilemektedirler.

Çalışmanın ana teması, atık nesnelere ve belleğin cam sanatında nasıl kullanıldığı, bu kullanımın da eserlerin hem biçimini hem de anlamını nasıl etkilediği üzerinedir. Bu doğrultuda, bu çalışmanın cam alanında eseri üretiminin ifade olanaklarına katkıda bulunması ve özgün bir kaynak oluşturulması hedeflenmektedir. Çalışma kapsamında gerçekleştirilen cam eserler, bellek atığı hazır nesnelere, camın sahip olduğu fiziksel özelliklerden yararlanarak bir arada kullanımı üzerinden biçimlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Atık, Bellek, Cam Sanatı, İç Kalıp Tekniği

ABSTRACT

The concept of waste goes beyond discarded materials; it has psychological and emotional aspects. Objects that have lost their function but remain in memory form a pile that continues to resonate with individuals. Memory serves as a container for memories, emotions, and enduring states that cannot be changed or eliminated over time. Items from the past or objects associated with one's childhood can be seen as waste in this context, leaving lasting impressions. These objects, turned into waste, and their reminders create a unique realm known as "memory waste".

In this study, waste is explored both physically and conceptually. Objects that have outlived their usefulness or family heirlooms from the past are reimagined as "memory waste" and integrated into glass's unique structure. When shaping the glass artworks, a technical choice is made to reflect the imprints of waste in memory, using the "Core Casting" technique, which creates negative voids within the glass. Thanks to the transparency of glass, these structures are visible within the glass, exuding a mysterious presence that defines their boundaries.

The primary theme of this study into how waste objects and memory are utilized in the realm of glass art and how this utilization impacts both the form and meaning of the artworks. Consequently, this study aims to enhance expressive possibilities in the field of glass art and create an original source. The glass artworks created in this study result from a combination of ready-made memory waste objects and the inherent physical properties of glass.

Keywords: Waste, Memory, Glass Art, Core Casting Technique

GİRİŞ

Atık kavramı, yaratıcı ve yenilikçi bir sanat anlayışı açısından önemli bir yaklaşımdır. Dadaizm ile başlayan ve 1960'ların sonrasında farklı biçimlerde günümüz sanatında varlığını sürdüren bu kavram, alternatif arayışlarla sanatın kullanım alanını genişletmiştir. Gelişen teknolojiyle birlikte ortaya çıkan zaman kavramının yetersizliği, artan tüketim ve zihinsel karmaşa gibi unsurlar da atık nesnelere sanat için birer malzeme olarak kullanılmasını teşvik etmiştir (Yılmaz, 2020). Dolayısıyla bu nesnelere hem geçmişte hem de güncel sanat yaklaşımlarında sanatçılar tarafından sıklıkla kullanılmış ve farklı yönleriyle ele alınmıştır. Bu bağlamda alternatif bir ifade biçimi sunan bu yaklaşım, cam sanat alanında da ele alınması gereken bir değere dönüşmüştür.

Nesneler, işlevlerinin dışında başka anlamları da barındırabilir ve sahibiyile yalnızca somut biçimde değil aynı zamanda kişinin zihinsel dünyasına da egemen olarak çok yakın ilişkiler kurabilmektedir (Baudrillard, 2010). Bazı atık nesnelere de işlevsel sürecini tamamlasa bile bir sonraki varlığını bellekte ve anılarda sürdürmeye devam

Serap Bedel Özek¹
Nezihe Lerzan Özer²

How to Cite This Article

Bedel Özek, S. & Özer, N. L. (2023). ““Bellek Atığı” Kavramının Cam Esere Yansıması”, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 9(68):3460-3466. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/JOSH.AS.72067>

Arrival: 25 June 2023

Published: 30 September 2023

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

* Bu çalışma “Atık Malzemenin Cam Sanat Yapıtı Üretiminde Kullanımı” başlıklı Sanatta Yeterlik tezinden üretilmiştir.

¹ Arş. Gör. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü, Samsun, Türkiye

² Prof., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve Cam Bölümü, İstanbul, Türkiye

etmektedir. Atık nesnenin dahil edildiği sanat eseri de bu anılar ve kişide uyandırdığı çağrışımlarla şekillenerek sanatçının iç dünyasının aracı ve simgesi olmaya da devam etmektedir (Kuspit, 2006).

Çalışma kapsamında; atık kullanımının cam sanat yapıtlarındaki farklı etki ve etkileşimlerinin ele alınması hedeflenmiştir. Aynı zamanda geçmişin izlerini taşıyan ve bellekte hatırası kalan nesnelere ile işlevinin dışında farklı çağrışımlar uyandıran nesnelere, cam malzeme ile hem biçimsel hem de kavramsal açıdan birleştirilerek değerlendirilecektir. Cam eser üretiminde gerçekleştirilecek olan bu eğilimin de cam sanatına sağlayabileceği katkılar irdelenecektir.

ATIK KAVRAMI, BELLEK VE CAM İLİŞKİSİ

Görünür ve görünmez unsurları içinde barındıran atık kavramı, sanatçılar tarafından farklı malzemeler, yöntemler ve kavramlar kullanılarak sürekli olarak ele alınmaktadır. Kendilerini ifade etmek için de farklı yollar arayan bu sanatçılar, günlük hayatta kullanılan eşyalara farklı anlamlar yükleyerek ve âtil malzemeleri kullanarak yeni sanat formları geliştirmekte ve geçmişi bugüne taşıyarak bağ kurmaktadır.

Atık nesnelere zaman içinde değişebilir veya bozulabilir. Ancak bazıları, kişisel anlamlar taşıdığından dolayı bu nesnelere ilişkilendirilen anılar ve duygusal deneyimler genellikle zamanın etkisi altında daha az değişmektedir. Çünkü atık olarak görülen ve duygusal olarak anlamlı bu nesnelere, kullanıcısıyla duygusal bir bağlantı kurarak kişinin belleğinde uzun süre koruma altında kalır. Bellek ise, bireyin geçmişini depoladığı, öznellesmesini şekillendiren önemli bir kavramdır. Anılar ve yaşanmışlıklar, belleğin temel taşıyıcılarıdır ve bireysel veya toplumsal bellek yoluyla harekete geçirilir (Genç, 2021). Bu nedenle, atığın bellekle olan ilişkisi, geçmiş deneyimlerin ve anıların zaman içinde nasıl saklandığı, değiştiği ve bellekte nasıl değerli izler bıraktığıyla ilgilidir. Dolayısıyla atık nesnelere fiziksel olarak işlevsiz hale gelse de bellekteki anlam ve duygusal bağlantılarıyla uzun süre yaşamaya devam ederler. Geçmişin izlerini ve anılarını taşıyarak bize geçmişle bağ kurma fırsatı sunarlar. Dahası bu nesnelere, sanat eserleri haline getirildiğinde ise hem geçmiş yansıtır hem de yarım kalan hikayeleri tamamlama işlevini üstlenirler (Arıç, 2019). Öte yandan cam, kendine özgü simgesel anlamlar taşıyan bir malzemedir. Şeffaf yapısı nedeniyle, içindeki her şeyi açıkça gösterir ve böylece gerçekliğin doğrudan bir temsilcisidir. Camın şeffaf yapısının yanı sıra, dayanıklılığı ve kırılabilirliği de onun sembolik anlamlarını etkiler. Cam, doğru şekilde işlendiğinde sağlam ve dayanıklı bir malzeme olabilir, ancak bir darbe veya baskı ile kolayca kırılabilir. Bu durum, camı insan yaşamının karmaşıklığını, zorluğunu ve kırılabilirliğini sembolize eden bir materyal haline getirir. Sanat eseri ve cam malzeme bağdaştırıldığında ise camdan yapılmış bir sanat eseri de duyum ve imgelem yoluyla algı için yaratılmış ifadeci bir forma dönüşmektedir. İfade ettiği şey insan duygusudur ve camın yapısı da insan duygularının tercümanına dönüşmektedir (Görmez, 2017). Çünkü cam, sığağa maruz kaldığında akışkan, soğuduğunda ise sertleşen bir yapıya sahiptir. Aynı zamanda iç-dış görüntü kavramına saydamlaştırarak; yakınlık ve yabancılaşma, mahremiyet ve teşhir etme, iletişim ve iletişimsizlik gibi özelliklere sahip olan “ortam” karmaşasını da en somut haliyle sergilemektedir. Cam, kullanıldığı amacı fark etmeksizin, ötesindeki unsurları görünür kılan fakat dokunulmasını engelleyen benzersiz bir özellik taşımaktadır. Aynı zamanda hem çevresiyle etkileşim sağlama kapasitesine sahiptir hem de bu etkileşimi sınırlayan bir materyal olarak öne çıkmaktadır (Baudrillard, 2010). Dolayısıyla camın bu yapısı, şekli ve dokusu insan duygularını da tercüme ederek duyguları yansıtan bir malzemeye dönüşür. Bir sanat eseri ise, iç dünyanın dışa yansıtılması ve öznel gerçekliğin nesnel bir şekilde sunulmasıdır. Bir sanat eserini yaratmadaki bu temel kavramın, aslında camın şeffaf yapısıyla aynı özellikleri taşıdığı söylenebilir. Çünkü sanat eserinin kavramsal tanımıyla camın maddesel özelliği birbirine benzemekte ve aynı amaca hizmet etmektedir. Sanat içsel yaşama ait her türlü şeyi sembolize etmekle yükümlüdür. İçsel yaşama da ister kullanılmış, eskimiş ya da işlevsel sürecini tamamlamış olsun ister manevi değerinden dolayı bir köşede bekleyen dokunulmamış bir nesne olsun her türlü âtil haldeki nesne dahil edilebilir. Atığın hem fiziksel olarak var olması hem de kavramsal olarak belleklere yerleşen yapısı camın özgün yapısıyla bir bütün oluşturmaktadır. Bellekte biriken, gizlenen, görünmeyen ya da atılamayan anı ve düşünce kalıntıları, camın transparan özelliğiyle iyi veya kötü bir biçimde görünür ancak dokunulamaz hale gelmektedir. Dolayısıyla bu süreçte atık malzemeler, sanatçının duygusal emeğiyle sanat eserine dönüşür. Camın şeffaflığı ve özgünlüğü, atık malzemelerle birleşerek eserlerin biçimlenmesine katkıda bulunur.

Sonuç olarak, atık kavramının bellek ekseninde oluşturduğu kavramsal yaklaşım, cam malzeme kullanılarak eserler üreten sanatçılar tarafından, geçmişin izlerini taşıyan nesnelere yeni anlamlar yüklemektedir. Camın sahip olduğu fiziksel özellikler, bu kavramsal alt yapıyı aktarabilmek için elverişli bir malzeme olarak görülmektedir.

“BELLEK ATIĞI” KAVRAMI ADI ALTINDA “CORE CASTING” YÖNTEMİ İLE ÜRETİLEN CAM ESERLER

Atıkların ele alınış biçimi zaman içerisinde sürekli değişime uğramıştır. Atıklar sadece fiziki anlamda var olan nesnelere değildir, aynı zamanda görünmeyen atıklar da mevcuttur. Bunlar; kişisel olarak içe atılan, zamanla bellekte biriken ve yer eden, atılamayan, dönüştürülemeyen veya yok edilemeyen anı, duygu ve his durumlarıdır. Bu anıların

hatırlatıcıları da geçmişten gelen, aile yadigarı ya da çocukluktan beri kişinin kendisiyle büyüyen özel nesnelere. Yıllar sonra kişide bıraktığı derin izler fark edildiğinde ise atığa dönüşürler. İşte bunlar da kavramsal bir yaklaşımla “bellek atıkları” olarak nitelendirilebilir. Bu nesnelere, işlevsel süreçlerini tamamlasalar da bellekteki varlıklarını bir atık gibi sürdürmeye devam ederler. Geçmiş ve şimdiki bir araya getiren bu nesnelere, imge haline gelirken belleği harekete geçirirler ve camın içinde kendi bellek mekanlarını oluştururlar (Arıç, 2019). Cam ise, içinde yatan anıları ve düşünceleri en iyi şekilde yansıtan bir malzeme olarak işlev görmektedir.

Cam sanat alanındaki üretim süreci, sanatçının oluşturacağı tasarıma ve esere kazandıracağı anlama göre şekillenmektedir. Bu bağlamda, cam sanatı alanında atık kullanımının eser üzerinde iki farklı türde etki yarattığı görülmektedir: birincisi "biçim" bakımından, diğeri ise "anlam" bakımından oluşturulan etkilerdir. Biçimsel etki, eserin camın özgün yapısını atık nesnelere biçimsel olarak ilişkilendirerek kullanmasını ifade etmektedir. Camın transparanlığı, kırılabilirliği ve ışık geçirgenliği gibi özellikleri bu süreçte önemli bir rol oynamaktadır. Anlamsal etki ise işlevsel sürecini tamamlamış bir nesnenin geçmişten gelen birikiminin camın özgün yapısıyla birleşerek ortak bir anlatıya dönüştüğü şekilde kendini göstermektedir. Dolayısıyla cam malzemesini kullanan sanatçılar, endüstriyel ürün atıklarından, çöplerden, hurdalardan ve hatta kendi dünyalarında biriktirdikleri ancak atmaya kıyamadıkları nesnelere yola çıkarak içsel gerçekliği, öznel yaşamı ve duyguyu somutlaştırmaktadır. Bu atık nesnelere, işlevsel süreçlerini tamamlamış olmalarına rağmen geçmişin izlerini taşıyarak varlıklarını sürdürürler. Sanatçının yaklaşımıyla atık nesne ve cam, birbirini tamamlayan iki malzeme olarak birleşmektedir. Camın özellikleri, atık nesnenin hayatın devamlılığını sağlamasında rol oynarken, atık nesnenin taşıdığı anlam da camın biçimsel şekillenmesine yol göstermektedir.

Uygulama aşamasında atık kavramı kavramsal olarak ele alınarak endüstriyel işlevlerini tamamlamış nesnelere yanı sıra geçmişten gelen, bellekte yer eden ve bir kenara bırakılan nesnelere de dahil edilmiştir. Bu nesnelere de bellek atığı olarak biriken anısı veya hatırası camın içine kurgulanarak cam malzemeyle bütünleştirilmiştir. Uygulamalarda kullanılan cam, belleği temsil etmektedir ve kurgulanan bellek atıkları da camın içinde kalacak şekilde tasarlanmıştır. Bu sayede camın şeffaflığıyla da bu atıklar görünür hale getirilmiştir.

Camın şekillendirilmesinde ise “iç kalıp (core casting)” tekniği kullanılarak atık nesnelere bellekte şekillenen hali kurgulanmıştır. Bu teknik, camın içinde negatif boşlukların oluşturulduğu bir biçimlendirme yöntemidir. Bu boşluklar ise camın eritileceği refrakter (ısıya dayanıklı) kalıp içine yerleştirilen yine ısıya dayanıklı “pozitif”, “çekirdek” veya “model” sayesinde oluşturulmaktadır. Uzun süreli fırınlama sonrası cam, kalıbın içinde erir ancak 'çekirdeğin' konumlandırıldığı yere nüfuz edemez. Bunun sonucunda camın soğumasıyla birlikte model camdan çıkarılır ve negatif bir boşluk oluşması sağlanır. Daha sonra cam formun dış yüzeyi parlatılır ve camın içinde oluşan iç boşluk, parlayan camın ardında varmış hissiyatıyla kendini gösterir (Thwaites, 2011).

Bir Vakte Kadar

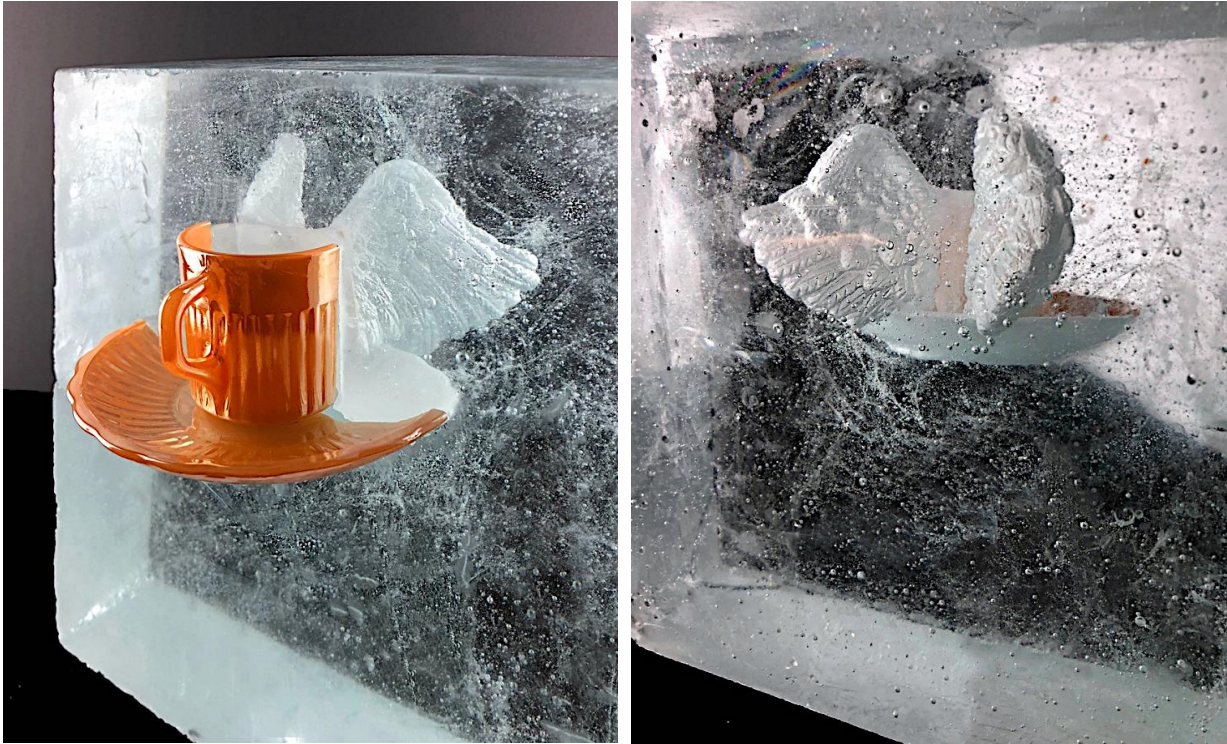
Türk toplumunun önemli değerlerinden biri olan Türk kahvesi, günlük hayatta ve özel günlerde sıkça tüketilen sıcak bir içecektir. Genellikle sıcak olarak sunulan bu içecek, küçük fincanlarda servis edilir. Diğer kahve türlerinden ayıran özelliği ise kaynatılarak ve süzülmeden servis edilmesidir. Bu sebeple kahve telvesi fincanın dibinde kendiliğinden çöker ve birikir. Türk kahvesi aynı zamanda insanlar arasında iletişimi destekleyen bir araçtır. Bu iletişim, kahve kültürünün farklı bir boyutunu yansıtarak kahve falı geleneğini akıllara getirir. Fincanın dibinde oluşan telve tabakası, kahve falının sembollerini oluşturur ve fal bakan kişi, bu sembollere yüklediği anlamlarla gelecekle ilgili ipuçları arar. Dolayısıyla fincanın rengi ve formu, falın yorumlanabilirliğini sağlayan iki temel özelliktir. Ancak asıl amacı kahve sunmak olan bir fincan, içinde oluşan telve sembollerinin rehberliğiyle, insanların gelecekle ilgili merak ettiklerini duymalarını sağlayan bir nesneye dönüşür. İnsanlar, arzuladıkları olumlu bir gelecek için güzel haberler duymak isterler. Bu tür iletişimi hızlandıran şey ise bir kahve fincanının sunduğu sembollerden ibarettir. Bu semboller ışığında “Bir vakte kadar” adlı çalışma bellekte yer alan inançlar ve umutlar üzerine şekillenmiştir (Görsel 1).

Görsel 1: Serap Bedel Özek, “Bir Vakte Kadar”, İç Kalıp (Core Casting) Tekniği, 18x18x14 cm, 2023.
Kaynak: Serap Bedel Özek Arşivi, 2023

Sonsuz Varlık

“Sonsuz Varlık” adlı çalışmada anneenden kalan bir fincan kullanılmıştır (Görsel 2). Öncesinde sıradan bir işlevsel nesne görevini üstlenen bu fincanın, bugün ise hayattan göçüp giden anneanneninin hatırlatıcısı konumuna geçmesi üzerine tasarım gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda ölüm ve cennet kavramlarına gönderme melek kanatları ile sembolize edilmiştir.

Görsel 2: Serap Bedel Özek, “Sonsuz Varlık”, İç Kalıp (Core Casting) Tekniği, 35x22x17 cm, 2023
Kaynak: Serap Bedel Özek Arşivi, 2023

Düzenin Düzensizliği

Belleği yoran, sağlığı bozan ve kişiyi mutsuzluğa sürükleyen bir eylem de “düzen takıntısı”dır. Düzen takıntısı, kişiyi sürekli tekrarlayan düşünceler ve davranışlar içine hapseder; stresi artırır ve kontrol altına alınamayan bir hastalık olarak öne çıkar. Birey, belirli bir düzen veya simetri sağlama arzusuyla yoğun bir iç zorunluluk hisseder ve bu ihtiyacını karşılamak için nesnelere belirli bir sıraya göre düzenlemek veya belli bir sayıda tekrar etmek gibi sıkça tekrarlanan ritüeller gerçekleştirir. Etrafındaki düzensizliği sürekli düzenlemeye çalışarak rahatlamaya çabalar, fakat sonuçtan tatmin olamaz. Bu anksiyete, günlük yaşamını olumsuz bir şekilde etkiler hale gelir. Hatta kişi, yaptığı davranışın mantıksız olduğunu bile bile şu cümleyi sıkça kurar: 'Mantıksız olduğunun farkındayım, ama...'. Ancak, bu farkındalık bile bu tür davranışların önüne geçmeye yetmez. Bu tür hastalığın neden olduğu eylemler ve sürekli düzeltme dürtüsü, aslında belleğin görünmeyen bozukluğunu ve düzensizliğini gün yüzüne çıkarır. Görünen düzenin arkasında, görünmeyen bellek düzensizliği gizlidir (Görsel 3).

Görsel 3: Serap Bedel Özek, “Düzen İçinde Düzensizlik”, İç Kalıp (Core Casting) Tekniği, 20x10x 9,5 cm, 2023.

Kaynak: Serap Bedel Özek Arşivi, 2023

Eskiden Ne de Güzeldin

Bazı nesnelere vardır ki hem varlığıyla mutluluk verirler hem de estetik güzellikleriyle insanları büyütürler. Onların zarar görmemesi, kırılmaması veya bozulmaması dileğiyle korunurlar. İlk başta sadece gündelik kullanım eşyası olarak görünen bu nesnelere, kullanıcıların onlara yüklediği anlam ve değerle, işlevlerinin ötesinde kıymetli ve özel birer eşyaya dönüşebilirler. Ancak, ne kadar özen gösterilirse gösterilsin, sevgiyle sarılsa da bazen bir darbe veya zarar, bu nesnelere büyüsünü aniden bozabilir. Bu durumda, bir zamanlar değer atfedilen nesne, kullanılamaz hale gelerek bir kenara bırakılır ya da çöpe atılır. Sonuç olarak, geriye sadece bellekte saklanan güzel anıları ve hali kalır (Görsel 4).

Görsel 4: Serap Bedel Özek, “Eskiden Ne de Güzeldin”, İç Kalıp (Core Casting) Tekniği, 19x16x9 cm, 2023.

Kaynak: Serap Bedel Özek Arşivi, 2023

SONUÇ

Sanat alanında cam malzemenin atık nesnelere birleşmesi, bellekteki anıların ve duygusal değerlerin somut bir şekilde temsil edilmesini sağlamaktadır. Atık ve belleğin ilişkisi ise, özellikle "bellek atıkları" kavramında somutlaşmaktadır. Bellek atıkları, kişisel deneyimlerin ve duygusal anıların zaman içinde birikerek depolandığı durumları ifade etmektedir. Bu anılar, atık gibi düşünülebilir çünkü işlevsel olmaktan çıkmış ve geçmişte kalmıştır. Ancak bu bellek atıkları, bireyin kimliğini şekillendiren ve duygusal deneyimlerini yansıtan önemli parçalardır. Sanat alanında bu duygusal deneyimleri izleyiciye en iyi şekilde yansıtmayı başaran malzeme ise cam olmuştur. Camın şeffaf yapısı, atık malzemelerin ve belleğin simgesel olarak görünür hale gelmesine olanak tanımaktadır. Camın dayanıklılığı ve katılığı, insan zihninde güçlü bir soyutlama sembolü olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla malzemenin sunduğu bu yapısal ve kavramsal özellikler günümüz cam sanatını da zenginleştirmektedir. Bu alanda eserler veren sanatçılar da camın bu özelliklerini kullanarak estetik ve teknoloji arasında bağlar kurmanın yanı sıra, düşünceler ve kavramların birlikteliğiyle de yenilikçi ve orijinal konseptler ortaya koymaktadır.

Cam sanat alanında kullanılan atıklar ne türde olursa olsun cam eserin anlatım dilini zenginleştirerek katkı sağlamaktadır. Bu sayede bir kenara bırakılmış, işlevsel sürecini tamamlamış atık nesnelere veya bellekte biriken görünmeyen atıklar, sanat üretimleri ile ele alınarak cam sanatında çağdaş bir ifade dili olarak sunulmuştur. Bu tür atık nesnelere cam sanatı üretiminde malzeme olarak kullanılması ve bellekte bıraktığı izlerin de cama yansması da sanat eserinin değişen bir anlamını ifade etmektedir.

Sonuç olarak cam eser üretiminde atık kullanımı, camın ifade biçimini güçlendirmenin yanında esere biçimsel ve estetik bakımından da farklı anlamlar kazandırmaktadır. İşlevsel sürecini tamamlamış, bir nesnenin geçmişinden gelen birikimi, camın özgün yapısıyla birleşerek cam sanatında çağdaş bir ifade diline dönüşmüştür.

KAYNAKÇA

Arıç, T. (2019). Sanatsal Düşüncenin Aktarımında Günlük Kullanım Nesnelere Değişen Rolü. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (42), 183-194. DOI: 10.32547/ataunigsed.482661.

Baudrillard, J. (2010). *Nesneler Sistemi*, çev. Oğuz Adanır-Aslı Karamollaoğlu. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

Genç, L. (2021). *Kişisel Bellekten İmgelerin Sanat Nesnesine Dönüşümü*, Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.

- Görmez, H. (2017). Yaşamda Yerinden Edinilen Nesnenin Sanattaki Yeni Yeri, Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Kuspit, D. (2006). Sanatın Sonu (Y. Tezgiden, Çev.). Metis Yayınları: Ankara.
- Thwaites, A. (2011). Mould making for glass (Glass Handbooks). A&C Black. ISBN: 978-14081-1433-9.
- Yılmaz, S. R. (2020). Evsel Atık Nesnelerin Sanat Objelerine Dönüşümü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.